

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Дж. № 48 КИ 13/17
Дата 20.02.18г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на икономиката

Изх. № 11-00-1
Дата 16.02.2018

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

На Ваш №: 11 КД/16.01.2018 г.

СТ А Н О В И Щ Е

**ОТ ЕМИЛ КАРАНИКОЛОВ - МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 13/2017 г.**

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С определение на Конституционния съд от 16 януари 2018 г. съм конституиран като заинтересована страна по конституционно дело № 13 от 2017 г., образувано по искане на пленума на Върховния административен съд (ВАС) за даване на задължително тълкуване на чл. 125, ал. 2 от Конституцията на Република България във връзка с отговор на въпроса: „Разпоредбата на чл. 125, ал. 2 от Конституцията на Република България задължава ли Върховния административен

съд да се произнася по спорове за законността на Министерския съвет и на министрите като първа инстанция?“.

В искането се твърди, че е налице неяснота и двусмислие в конституционната норма, чието тълкуване се иска, тъй като формулировката на чл. 125, ал. 2 от Конституцията създава предпоставки за нееднозначно тълкуване на текста, което може да породи противоречива практика при неговото прилагане.

Според едното тълкуване Върховният административен съд е родово компетентният съд да се произнася като първа инстанция по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите, а според другото – Върховният административен съд не е длъжен да се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите като първа инстанция, а може да упражни тези свои правомощия в касационното производство.

Вносителят на искането споделя второто становище и обосновава правния проблем и правния интерес от исканото тълкуване с функциите на ВАС по чл. 125, ал. 1 от Основния закон - да осъществява надзор за точното и еднакво прилагане в административното правораздаване чрез правомощията на съда, да действа като касационна инстанция и да приема тълкувателни решения, и функциите по чл. 125, ал. 2 - да се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министри, както и на други актове, посочени в закона. Аргументът е, че съвместяването на изброените функции на първоинстанционен, касационен и върховен съд, извършващ тълкувателна дейност, има за последица изключително високо индивидуално натоварване на съдиите от ВАС, докато натовареността на останалите 28 административни съдилища не е оптимална.

Съгласно чл. 125, ал. 2 от Конституцията: „Върховният административен съд се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите, както и на други актове, посочени в закона.“

Считаме, че прочитът на посочената разпоредба, с която са дефинирани правомощията на ВАС води до извод, че този съд се произнася като първа инстанция по спорове за законността на актове на Министерския съвет и министрите. В чл.125, ал.1 в отделен текст е уредена надзорната функция на ВАС, която се изразява в осъществяването на върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите в административното правораздаване, т.е. уеднаквяването на съдебната практика по правоприлагането в административното правораздаване. Считаме, че тази дейност следва да се разглежда от една страна като функция на ВАС по тълкуване на законите в неговата практика, а от друга дейността му на касационен съд, който разрешава конкретни административни спорове като висша инстанция в административното правораздаване. Считаме, че би могло да се направи аналогия с чл. 124, който се отнася до Върховният касационен съд. Посочената разпоредба

също урежда ролята на върховен съд, който осъществява върховен съдебен надзор за точното и еднакво прилагане на законите от всички съдилища. В чл. 125 обаче, по отношение на ВАС е налице и още една разпоредба (ал. 2). В ал. 2 са предвидени и други правомощия, които се различават от функцията на ВАС само като касационен съд, а именно да действа като първа инстанция като се произнася по спорове за законността на актове на Министерския съвет и на министрите, както и на други актове, посочени в закона.

В подкрепа на изложеното, макар и по друг повод, Конституционният съд вече е обсъдил възможността акт на министър да бъде обжалван пред друг съд. С т. 7 на своето решение № 4/11.03.1998 г. по конституционно дело № 16/1997 г. той недвусмислено е заявил, че "нормата на чл. 6, ал. 6, изр. 1 ЗОСОИ е противоконституционна относно решенията и мълчаливите откази на министри да се обжалват пред окръжен съд - по силата на прякото действие на Конституцията - чл. 125, ал. 2 от Конституцията, тези актове подлежат на обжалване пред Върховния административен съд".

Осъществяването на директен контрол от ВАС на актовете на Министерския съвет и на министрите е предвидено от законодателят поради обстоятелството, че тези актове са на изпълнителна власт от по-висока степен и поради важността на обществените отношения, които тези актове уреждат. Именно ВАС притежава необходимото ниво на компетентност да осъществи тази дейност.

Целта на чл. 125, ал. 2 от Конституцията е не да уреди провеждането на съдебен контрол на актовете на МС и министрите, както и на други актове, посочени в закона, а да посочи именно ВАС като висш административен съд да разглежда тези административни спорове в качеството си на първа инстанция по тях, поради неговата компетентност и важността на обществените отношения.

По отношение високата натовареност на ВАС, считам, че същата не се обуславя от актовете на висшите органи на изпълнителна власт, по които съдът е длъжен да се произнася като първа инстанция, или от неяснота и двусмислие в конституционната норма. Наложилата се нормативна практика на законодателя да определя родово подсъдни на ВАС актове в много материални закони. Възлагането на правораздавателни компетенции на ВАС в изпълнение на чл. 125, ал. 2 от КРБ по отношение на произнасянето по спорове за законността на други актове, посочени в закона е по-скоро конституционно изключение и не би следвало да се превръща в трайна тенденция. В случаите когато ВАС прецени, че в материален закон е предвидена подсъдност пред него по спор за законност на актове, които не отговарят на изискването за значимост на регулираните с тях обществени отношения, ВАС разполага с правомощието да сезира Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на всеки материален закон.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Предвид изложените по-горе съображения, считаме че разпоредбата на чл.125, ал. 2 от Конституцията на Република България задължава Върховния административен съд да се произнася по спорове за законността на актовете на Министерския съвет и на министрите като първа инстанция.

С уважение,

ЕМИЛ КАРАНИКОЛОВ

Министър на икономиката